

Szeptember 10. Tolentinói Szent Miklós

Tolentinói Szent Miklós Szent Ágoston rendjének népszerű szentje († 1306).

Jámbor szülei sokáig hiába sóvárogtak gyermek után. Bánatukban Bari városába zarándokoltak, ahol Szent Miklós közbenjárásáért könyörögtek. Utána csakugyan gyermekük született, akit hálából Miklós névre kereszteltettek, és Isten szolgálatára ajánlották. Szerzetes lett belőle. Különös szeretetet és részvétet érzett a tisztítóhelyen szenvedő lelkek iránt.

Tisztelete nem vált az Egyházban egyetemessé, de a barokk időkben nálunk is mindenütt virágzott, ahol az augusztinus rendnek csak temploma volt. Ilyen volt Léka (Lockenhaus), ahol Nádasdy Ferenc alapított templomot és kolostort (1655). Ennek Myrai Szent Miklóssal együtt ő volt a patrónusa.

A jótékonyság szentje: alakja, kultusza, főleg a Szent Miklós kenyere emlékeztet nagy névrokonának, Myrai Szent Miklósnak (dec. 6.), továbbá Szent Antalnak (jún. 13.) nagylelkűen adakozó egyéniségére, a szegények szeretetére. A szent legendája elmondja, hogy amikor betegen feküdt, Szűz Mária látogatta meg, és meghagyta neki, hogy egy asszonytól kenyeret kérjen és egyék belőle. Ettől meg is gyógyult. Ennek nyomán a szentet is kenyérrel a kezében szokták ábrázolni. A betegeknek szánt Szent Miklós kenyere pedig rendi szentelmény lett. Ezt a névünnepeén szentelték és gyógyító erőt tulajdonítottak neki.

A szó és a szentelmény korunkra már ismeretlen. Tudtunkra Bod Péternél, továbbá Somogyi Elek XVIII. századi minorita írónál fordul elő. Bod Péter ezt írja: A Régiek a nagy kenyeret Szent Miklós kenyérének mondták egy Damaskusban lakó Miklósnak tiszteletére, a ki Július Császárnak nagy kenyeret ajándékozott volt szükségében. A szegedi származású Somogyi a liturgiát kérdés-felelet alakjában népszerű előadásban dolgozza fel, és ezt írja: Miért a Régiek a nagy kenyeret Szent Miklós kenyérének nevezték? Felelet: Emlékeztére egy Damaskusban lakó Miklósnak, a ki Július Császárnak nagy kenyeret ajándékozott volt szükségében.

Bod és Somogyi nyilván azonos, egyelőre ismeretlen forrásból merített. Lehetséges azonban az is, hogy Somogyi utalása egyszerűen Bod Péter művéből való átvétel.

Említést érdemel, hogy a XVIII. században Budán Szent Miklós társulat is virágzott, amelynek központja az Ágoston-rendiek temploma (ma ferences-templom, Mártírok útja) volt. Tagjai főképpen a hajléktalanoknak befogadására, a szegényeknek kenyérrel, táplálékkal, pénzadománnyal való támogatására kötelezték magukat. Az elhalt társulati tagok torán bizonyára a szegények megvendégeléséről, a Szent Miklós kenyéréről sem feledkeztek meg. Miklós tiszteletére külön kápolnát is emeltek a templom mellett elterülő temetőben, amelyet azonban már régen beépítettek.

Egy 1740-ből származó leírás szerint a budavári Szentháromság-körmeneten Tolentinoi Szent Miklós budai társulata új zászlóval jelent meg. Nyomában hat előjáró következett a társulat piros-fekete díszítésű, csuklyás viseletében, mellükön csillaggal, kezükben a pestispatrónusok képeivel. A zászlóvivők is hasonló öltözetben, de fejükön római mintára készült csillagos sapkában. Miklós díszes szobrát társulati tagok vitték vörös-fekete csillagokkal díszített köpönyegben, üveggel védett fáklyák kíséretében.

Lébény temetőjében mai napig áll egy Miklós tiszteletére szentelt kápolna (1779), amelyet Fröhwrth Mihály építtetett. Homlokzatán a patronátusra emlékeztető halálfej. Az alapítás körülményei nem ismeretesek. A szent helyi kultusza már régen a múlté.

Forrás: [B´lint S´ndor ÜNNEPI KALENDÁRIUM II. Szent Istv´n T´rsulat, Budapest, 1977. 270-271.](#)